

**Силабус
освітнього компоненту ОК 03**

Філософія

Назва дисципліни:	Філософія
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність:	015.38 Професійна освіта (Транспорт)
Освітньо-професійна програма:	«Професійна освіта. Транспорт»
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2572
Рік навчання:	1
Семестр:	2 (весняний)
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Чхеайло Ірина Іванівна, к.ф.н., доцент
Контактний телефон:	0677286319
E-mail:	letolux@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є підготовка всебічно освічених фахівців через залучення до кращих досягнень світової і української філософії та на цій основі: пізнання навколишнього світу і самого себе в ньому, формування власної філософської культури, творчого самостійного мислення, професійної та громадської позиції.

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є природа та сутність світу, природа та сутність людини, взаємовідносини між світом і людиною.

Предметом дисципліни є історичні етапи розвитку світової та української філософії як системи теоретичних знань по світ і людину, основні філософські проблеми та галузі філософського знання, зокрема філософія техніки предметом дослідження якої є як сама техніка, так і її вплив на процеси життєдіяльності індивіда і суспільства загалом.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів сукупності знань, вмінь та навичок щодо:

- головних історичних етапів еволюції світової та української філософії;
- філософських категорій, що стосуються буття світу в цілому, природи, людини, людського мислення;
- людини в техніко-технологічному світі;
- форм людського досвіду у розвитку суспільства.

Використання отриманих знань, вмінь, навичок при вирішенні світоглядних, пізнавальних та управлінських завдань.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

Пререквізити: Цикл дисциплін загальної середньої освіти, ОК01 «Історія та культура України», ОК02 «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Кореквізити: ОК10 «Екологія», ОК13 «Психологія», ОК19 «Риторика». Дисципліни вільного вибору («Логіка», «Етика ділового спілкування», «Правознавство», «Соціально-

політологічні проблеми сучасного суспільства»), ОК035 «Навчальна практика» ОК 036 «Педагогічна практика» 037 «Технологічна практика» ОК038 «Кваліфікаційна практика» ОК039 «Державна атестація».

Компетентності, яких набуває здобувач:

Інтегральна компетентність:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук, пов'язаних з виробництвом, експлуатацією та ремонтом автомобільного транспорту і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 02. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.

ПР 03. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

ПР 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ПР, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
2 семестр			
1	ЛК Філософія , коло проблем та роль у суспільстві	2	2
	ПР Філософія як наука	2	2
	СР Функції філософії	2	2
2	ЛК Філософія Стародавнього Сходу	2	
	ПР		
	СР Філософські школи стародавніх Індії та Китаю.	2	4
3	ЛК Антична філософія	2	
	ПР Філософія стародавності	2	
	СР Основні філософські школи еліністично- римського періоду античної філософії		4
4	ЛК . Етапи розвитку філософії Середньовіччя в Західній Європі	2	
	ПР		
	СР. Основні напрямки філософії Середньовіччя	2	4
5	ЛК Філософія епохи Відродження.	2	

	ПР Напрямки філософії середньовіччя та Ренесансу	2	
	СР Вихідні ідеї філософії гуманізму та їх вплив на духовні процеси в Україні.		4
6	ЛК Основні риси філософії Нового часу. Наукова революція XVII ст.	2	
	ПР Раціоналізм та емпіризм як провідні течії філософії Нового часу.	2	
	СР Людина і суспільство у філософії Просвітництва.		6
7	ЛК Основні напрямки, течії та школи некласичної філософії	2	
	ПР		
	СР Сучасна посткласична філософія в Україні і світі.	2	4
8	ЛК Українська філософія в контексті світової історії філософії.	2	
	ПР Українська філософія: особистості мислителів та етапи розвитку	2	
	СР Сучасна світоглядно-філософська ситуація в Україні		4
9	ЛК Філософський зміст проблеми буття і свідомості.	2	
	ПР		
	СР Віртуальне буття як світ створений людською творчістю	2	4
10	ЛК Проблема пізнання. Наукове пізнання	2	
	ПР		
	СР. Особистість і творча діяльність	2	4
11	ЛК. Людина як предмет філософського аналізу	2	
	ПР		
	СР Сутність людини і сенс її життя		4
12	ЛК Суспільство як об'єкт пізнання	2	
	ПР Сутність філософських концепцій людини і суспільства.	2	
	СР Концепція сталого розвитку суспільства та її особливості		4
13	ЛК Глобальні проблеми суспільства та ідея сталого розвитку	2	
	ПР		
	СР Норми і цінності глобалізованого суспільства.		4
14	ЛК Суспільство як соціальна реальність. Духовне життя суспільства	2	
	ПР		
	СР .Норми і цінності глобалізованого суспільства		4
15	ЛК Наука і техніка в інформаційному суспільстві	2	2
	ПР Наука, техніка і технологія, їх змістовне наповнення.	2	
	СР .Проблема «діалогу» людини і машини.		4
16	ЛК Філософія науки	2	
	ПР Сучасні концепції розвитку науки	2	
	СР .Філософія науки і техніки як галузь філософського знання.		4
Разом	ЛК	32	4
	ПР	16	2
	СР	12	54

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
- 1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій
- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття;

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання/реферату, виконання та оформлення самостійної роботи.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

–«відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

–«незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять.

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, практичні);
- своєчасно відпрацювали пропущені заняття;
- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 36 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 36 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

4 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

5 Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою:

$$PK^{екз} = 0,6 \cdot K^{поточ} + 0,4 \cdot E,$$

де $PK^{екз}$ – підсумкова оцінка успішності з дисциплін, формою підсумкового контролю для яких є екзамен;

K^{поточ} – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю (за 100-бальною шкалою);

E - оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

0,6 і 0,4 – коефіцієнти співвідношення балів за поточну успішність і складання екзамену.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

–призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;

–призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;

–участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів

–участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;

–участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів

–участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 2.

Таблиця 2– Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvznz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvznz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvznz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Рекомендована література:

1. Базова література

1. Філософія (нормативний курс) : навчальний посібник. – 2-е вид., допов. І переробл. /О.К. Чаплигін, І.І. Чхеайло, Л.В. Філіпенко, Т.В. Ярмак; за заг.ред. доц. І.І. Чхеайло. – Харків: ХНАДУ, 2019. – 200 с.
2. Чаплигін О. К. Основи філософії техніки та технології/О.К.Чаплигін. – Харків: Видавництво Форт, 2013. - 316 с.

2. Допоміжна література

3. Данильян О. Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. - 2-ге вид., допов. і переробл. — Х. : Право, 2014. — 312 с.
4. Pruzan P. Research Methodology : The Aims, Practices and Ethics of Science / Peter Pruzan. – Cham : Springer, 2016.-338 p.
5. Jones A. Globalization. Key Thinkers / Andrew Jones. – Cambridge : Polity Press, John Wiley & Sons, 2016.-269 p.
6. Mickey S. On the Verge of a Planetary Civilization : A Philosophy of Integral Ecology / Sam Mickey. – Lanham, MD :Rowman& Littlefield International, 2014.-268 p.

Інформаційні ресурси

<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2572>

<http://files.khadi.kharkov.ua/transportnikh-sistem/filosofiji-i-politologiji/itemlist/category/820-kff.html>

<https://uk.wikipedia.org/wiki/Філософія>
www.filosof.com.ua/
<https://tureligious.com.ua/>
arhe.com.ua

Розробник си­ла­бу­су нав­чаль­ної дис­ци­плі­ни

Ірина Чхеайло

Гарант освітньої програми

Олександр Полянський

Завідувач кафедри

Володимир Бондаренко